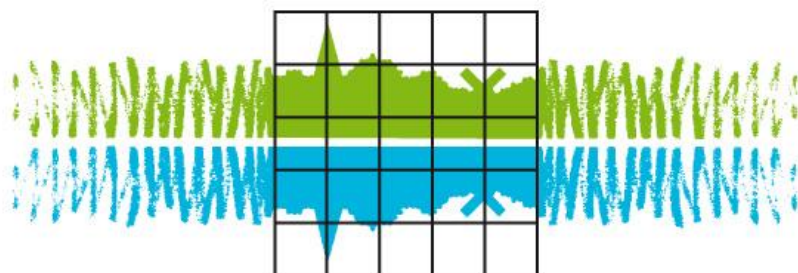

Jaarverslag 2011

‘Kapitaal Landschap’

Stichting Landschapsbeheer Gelderland
zorg voor ons landschap

Stichting Landschapsbeheer Gelderland
Rosendaal 2a
6891 DA Rozendaal
Tel: 026-3537444
Fax: 026-4437750
www.landschapsbeheergelderland.nl
info@landschapsbeheergelderland.nl

Rozendaal, 25 april 2012

Inhoudsopgave

pagina

Voorwoord	3
Inleiding	4
Beleid en organisatie	4
Winst voor het landschap	6
Opsporen, opleiden en verzelfstandigen	7
Financiën 2011 en jaarplan 2012	10
Samenvatting van de verantwoordingsverklaring	14
Bestuur, directie en medewerkers	16
Bijlage 1 Bezoldiging directie	18

Voorwoord

Onze aanpak is springlevend

In 2011 trad een nieuw provinciaal bestuur aan. Dat bestuur wil Gelderland weer teruggeven aan de bewoners door hen meer mogelijkheden te geven om zelf initiatieven te nemen en betekenis te geven aan wat zij belangrijk vinden.

In onze werkwijze draait het daar al langer om. Veel mensen willen graag meer weten over de geschiedenis van hun landschap en willen samen met anderen aan de slag. Maar wat kun je dan doen? Hoe geef je dit type 'eigenaarschap' vorm? Hoe ga je samenwerking aan? En op wie kun je terugvallen?

Op onze stichting kunnen deze welwillende burgers zeker rekenen. We faciliteren hen met kennis en kunde en goed onderhouden gereedschap. We zorgen dat bewonersparticipatie op gang komt en tot duurzame lokale samenwerking leidt. Waar mogelijk vragen we vrijwilligers en bewoners bij te dragen aan het onderhoud van klompenpaden en springen voor hen in de bres bij overheden. Dat doen we door knelpunten en kansen te signaleren en bij hen kenbaar te maken. Uiteraard dragen we dan ook oplossingen aan.

De waardering van bewoners voor het cultuurlandschap is ook de provincie opgevallen, mede dankzij het project Levend Landschap. Investeren in vrijwilligers is de zinnigste bezuiniging voor de langere termijn. Provincie en gemeenten kunnen op ons blijven rekenen waar het gaat om het versterken van de maatschappelijke betrokkenheid en het creëren van meer 'eigenaarschap'. Opsporen, opleiden en verzelfstandigen! Zo komen we tot duurzame winst voor het landschap, waar bewoners en bedrijven mee gebaat zijn en zelf zorg voor dragen.

In dit jaarbericht presenteren wij u de resultaten van deze aanpak. De gezamenlijke investeringen leiden tevens tot een flinke multiplier voor de Gelderse economie. Ik hoop dat het een aanmoediging mag zijn om ook de komende jaren samen de schouders onder het landschap te zetten!

Doet u (weer) mee?

Ir. Arjan Vriend,
directeur

Inleiding

Na een toelichting op beleid en organisatie, wordt de winst voor het landschap in 2011 toegelicht. Vervolgens wordt een greep uit de projecten toegelicht per thema (sleutelmerk) en worden een aantal kengetallen per regio en thema toegelicht. Tot slot worden de financiën en beleidsvoornemens voor 2012 behandeld, alsmede de verantwoordingsverklaring en de samenstelling, nevenfuncties en bezoldiging van bestuur en directie (bijlage 1) en de samenstelling en bezoldiging van het overige personeel.

Beleid en organisatie

Zorg voor ons landschap!

Stichting Landschapsbeheer Gelderland is een ideële organisatie die zich inzet voor het cultuurlandschap; het landschap met heggen, boomgaarden, dijken, akkers, beekjes en boerenerven. Het landschap waarin mensen wonen, werken en recreëren. Het landschap waarin ook planten en dieren zich thuis voelen. We stimuleren lokale landschapszorg en vragen om faciliterend beleid van overheden. We stimuleren lokale samenwerking en vragen om faciliterend beleid van overheden. Samenwerking stimuleert betrokkenheid, beleving en verantwoordelijkheid, wij zetten graag onze **daadkracht** in om op **inspirende** en **deskundige** wijze onze partners te **ondersteunen**.

Stichting Landschapsbeheer Gelderland heeft in 2010 een beleidsplan opgesteld, dat als basis dient voor uitvoering van haar beleid gedurende de periode 2011-2015.

Samenvatting beleidsplan 2011-2015

De missie van Stichting Landschapsbeheer Gelderland luidt: 'zorg voor een vitaal, beleefbaar en streekeigen landschap'.

De beleidsthema's zijn:

- Burgerparticipatie en vrijwilligerswerk
- De partner van provincie en gemeenten
- Professionele uitvoeringsproducten en dienstverlening
- Financiering en draagvlak voor landschap
- Beleidsbeïnvloeding en communicatie
- Beleidsdoelen voor de interne organisatie

De activiteiten worden geprofileerd en gecommuniceerd door middel van de zogenaamde sleutelmerken. De sleutelmerken staan voor de vier thema's die Stichting Landschapsbeheer Gelderland onderscheidt binnen haar werkveld. De vier sleutelmerken zijn: Dat doen we samen, Maak je erf goed, Ruimte voor plant en dier en Bakens in de tijd.

Proactief in de samenwerking!

Het provinciaal beleid kent een aantal uitvoeringsinstrumenten voor landschap. De gemeenten en SLG zijn de uitvoeringpartners van de provincie. Halverwege 2011 is de provinciale subsidieregeling voor groenblauwe diensten stil gelegd. Al langer liep een subsidiestop voor de Nationale Landschappen. Ook voor aanleg en beheer van nieuwe landschapselementen door particuliere grondeigenaren waren geen provinciale subsidies meer beschikbaar. SLG heeft daarom in 2011 veel aandacht gericht op vrijwilligerswerk en burgerbetrokkenheid in het landschap.

Gemeenten konden alleen voor aanleg en het éénmalig wegwerken van achterstallig onderhoud van landschapselementen op particuliere gronden aanspraak maken op provinciale subsidies. SLG agendeert het ontwikkelen en opzetten van een goed landschapsbeleid en een sterke uitvoeringsstrategie. Tevens stimuleert SLG gemeentelijke instrumenten voor de financiering ervan. Daarnaast organiseert SLG de kennisuitwisseling tussen gemeenten en bevordert SLG de ontwikkeling van majeure bovengemeentelijke projecten.

De provincie is halverwege het jaar aan de slag gegaan met het maken nieuw uitvoeringsbeleid voor landschap. We hopen dat dat resulteert in de voortzetting van de financiering van de functies die de SLG vervult, te weten:

- Ondersteuning van vrijwilligerswerk en vergroten van burgerbetrokkenheid
- Agenderen en signaleren van landschap bij gemeenten en organisaties
- Aanreiken van mogelijkheden om landschappelijke kwaliteiten te behouden bij veranderend ruimtegebruik
- Vertalen van provinciaal beleid naar uitvoering
- Opzetten en opschalen van innovaties in goede landschapspraktijk, zoals de concepten 'Levend Landschap' en 'Dorpen in het Groen'
- Aanleggen van 'Klompenspaden' in routenetwerken om bij te dragen aan een recreatief-toeristische wandelinfrastructuur

Nationale Postcode Loterij

We zijn de Nationale Postcode Loterij zeer erkentelijk voor hun financiële bijdrage, waarmee we extra landschapswinst boeken. We merken dat er steeds meer bereidheid is bij burgers en bewoners om mee te doen aan landschapsontwikkeling en het beheer van het landschap in de eigen leefomgeving. We gaan in de toekomst een groter beroep doen op fondsen en andere private partijen om het ons mogelijk te maken deze landschapsontwikkeling te ondersteunen en in goede banen te leiden.

Winst voor het landschap in 2011

Behaalde resultaten in het landschap:

- 350 erven (her)ingericht
- 75.000 inheemse bomen en struiken geplant
- 12 dorpen landschappelijk versterkt binnen de 'Dorpen in het Groen' methode
- 4.600 bewoners actief betrokken bij landschapsversterking
- 23 goed onderhouden klompenpaden (266,5 km) trekken jaarlijks ruim 9.000 wandelaars en leveren jaarlijks ruim € 60.000 op voor lokale economie
- 2.000 deelnemers op 46 Gelderse werklocaties tijdens de landelijke Natuurwerkdag
- 5.525 actieve vrijwilligers in 177 lokale vrijwilligersgroepen
- 342.000 uur vrijwilligerswerk op meer dan 2.500 werklocaties in het landschap
- € 7,5 miljoen aan vermeden maatschappelijke kosten
- 990 kinderen hebben meegewerkt en een educatieve ervaring opgedaan
- 9.500 weidevogelnesten beschermd op 12.800 ha boerenland
- 60 landschapsinterviews (oral history) vastgelegd door nieuw opgeleide vrijwilligers;
- Opleiding van 475 vrijwilligers d.m.v. 5 cursussen, 8 themabijeenkomsten
- Centraal gereedschapsdepot voor uitleen van 1^e klas gereedschap

Jubileum

We vierden in 2011 ons 25-jarig jubileum. Tijdens onze jubileumbijeenkomst stonden we samen met 250 vrijwilligers en relaties stil bij de vele manieren waarop we landschapswinst boeken. Oud-politicus Jan Terlouw en wetenschapper Tonnie Tekelenburg van het Planbureau voor de Leefomgeving spraken hun waardering uit voor de SLG aanpak.

Opsporen, opleiden en verzelfstandigen

In 2011 heeft Stichting Landschapsbeheer Gelderland weer veel activiteiten opgezet en uitgevoerd. Van de voornaamste 'producten' volgen hier een aantal succesvolle voorbeelden. Bij ieder van deze producten is de rol van Stichting Landschapsbeheer Gelderland te kenschetsen door de termen 'opsporen', 'opleiden' en 'verzelfstandigen'.

We hebben dat in 2011 weer gedaan in de vorm van projecten, waarbij we faciliterend optreden om de lokale landschapszorg georganiseerd te krijgen. Dat is het kenmerk van 'producten' als Dorpen in het Groen, Klompenpaden, Vrijwilligerswerk en Levend Landschap. En het is de manier waarop we continue onze inzet voor veilig, deskundig en betekenisvol vrijwillig landschapsbeheer vormgeven. Het gaat er ons om de burgers, bewoners, boeren, buitenlui, bestuurders een handelingsperspectief te bieden om tot samenwerking en samenspel te komen om hun behoeften en belangen vorm te blijven geven in ontwikkeling en beheer van het landschap dichtbij, zodat het landschap van hen wordt. Wij blijven graag uitleggen hoe het landschap is ontstaan, wat het bijzonder maakt en wat de betekenis is voor hedendaagse functies. Ook de nieuwe 'sociale' media benutten we daarbij.

Dat doen we samen

Onder dit sleutelmerk vallen alle activiteiten waarbij samen met vrijwilligers wordt gewerkt aan de zorg voor het landschap. Er zijn op 31 december 2011 172 vrijwilligersgroepen actief bij Stichting Landschapsbeheer Gelderland.

In 2011 waren er veel verschillende vrijwilligers actief in het landschap. De diversiteit zorgt ervoor dat veel mensen iets van hun gading en betrokkenheid met natuur en landschap kwijt kunnen in het vrijwilligerswerk.

De grootste groep vrijwilligers is traditioneel actief in het landschapsbeheer (knotters en zagers). Daarnaast zijn er 'specialisaties'; het snoeien van hoogstamfruit, de zogeheten Hoogstambrigades (10 brigades in 2011), het opschonen en inventariseren van poelen (o.a. de Poelenwacht Brummen) en het onderhouden van Klompenpaden (wandelvrijwilligers, in 2011 23 Klompenpaden). Sinds twee jaar beschikken we ook over een groep Oral History vrijwilligers (40 personen) die levensverhalen optekenen in relatie tot historisch beheer van het landschap. Er zijn ook vrijwilligers die zich specifiek voor een groep diersoorten inzetten. De weidevogelvrijwilligers gaan ieder voorjaar op pad om agrariërs te wijzen op beschermingsmogelijkheden en markeren de nesten, zodat de agrariër bij zijn werkzaamheden rekening kan houden met de nesten. De steenuilvrijwilligers plaatsen en onderhouden steenuilkasten en ringen de jonge uiltjes. De vleermuisvrijwilligers bieden hulp bij particulieren die een vleermuis in huis aantreffen.

Al deze vrijwilligers kunnen bij Stichting Landschapsbeheer Gelderland terecht voor verzekeringen, informatie, cursussen, begeleiding, ondersteuning en het lenen van gereedschap.

In 2011 zijn we intensiever aan de slag gegaan met bewonersinitiatieven.

Een geslaagd project in 2011 was het project **‘Levend Landschap’**:

- Realisatie van lokale landschapsinitiatieven door bewoners;
- Variërend van aanleg van een bijenweide tot herstel van een enk;
- Ondersteuning van de bewoners en vrijwilligers;
- Experimenteren met sturing op landschapsdoelen door gebiedsbewoners;
- In samenwerking met gemeenten en provincie;
- Werk met werk en geld met geld: veel extra financiering binnengehaald;
- Heel doeltreffende inzet van overheidsmiddelen;
- Veel besef, draagvlak, betrokkenheid en inzet

Maak je erf goed en Ruimte voor plant en dier

Burgers en buitenlui hebben inmiddels meer grond in eigendom dan Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer samen. Juist daarom is het van groot maatschappelijk belang hen te betrekken bij het herstellen, bewaren en vergroten van de kwaliteiten van hun eigendom. Ook boeren bereiden zich voor op de toekomst en onderzoeken hoe zij om kunnen gaan met het landschap. Binnen het sleutelmerk ‘Maak je erf goed’ ligt het accent op de vergroting van de landschapswaarden op eigen grond. De nieuwe buitenlui worden door middel van kennisoverdracht en voorlichting bewust gemaakt van de bijdrage van hun erven aan het landschap en uitgenodigd om onze plannen tot uitvoering te brengen. Boeren trachten we te laten participeren in aanleg en herstel door het hen zo gemakkelijk mogelijk te maken en samen te werken met lokale partijen die draagvlak hebben onder de boeren.

Ook de planten en dieren die onderdeel zijn van het Nederlandse cultuurlandschap behoeven aandacht. Zo’n 20 procent van alle Nederlandse diersoorten zijn in belangrijke mate voor hun overleving afhankelijk van het cultuurlandschap. Door de streekeigen landschapsstructuren te versterken en specifieke verbeteringen in de leefgebieden aan te brengen stellen we leef-, voortplantings- en fourageergebieden van dieren en planten veilig. Bewoners en bedrijven betrekken we bij de zorg voor plant en dier.

We hebben in 2011 **‘Dorpen in het Groen’** gezet in de gemeenten **Bronckhorst, Brummen, Doetinchem, Oldebroek, Wageningen en Winterswijk.**

- Laagdrempelige aanleg van erfbepanting en landschappelijke beplanting;
- Individueel erfinrichting advies door adviseur van Stichting Landschapsbeheer Gelderland;
- Dorpsgerichte impuls van cultuurhistorisch landschapskwaliteit;
- Versterking sociale cohesie en lokale kennis van en betrokkenheid bij het landschap;
- Vergroting van ecologie op het erf door aanplant inheemse bomen en struiken;
- Samenwerking met lokale vrijwilligersgroepen en stichtingen, dorpsbelangenverenigingen, agrarische natuurverenigingen en gemeenten.

Bakens in de tijd

In het landschap zijn verschillende sporen te vinden, zowel gevormd door de natuur als herinneringen aan het gebruik van het landschap door onze voorouders. Deze sporen zijn zichtbaar en onzichtbaar aanwezig. Door verschillende projecten, zoals de klompenpaden, maakt Stichting Landschapsbeheer Gelderland deze sporen leesbaar, zodat de geschiedenis van het landschap voor volgende generaties beleefbaar blijft.

We hebben in 2011 **8 nieuwe klompenpaden** opgeleverd met de namen **Harsloërpad, Breukerengpad, Schaverensepad, Avernoorderpad, Turfvelderpad, Norderpad, Pelserpad en Woldermarkerpad.**

Kenmerken van de klompenpaden:

- Wandelen door boerenland;
- Rust, kleinschaligheid en de combinatie van natuur, landschap en cultuurhistorie;
- Ontwikkeling, coördinatie en beheer door Stichting Landschapsbeheer Gelderland;
- Eind 2011 zijn er 40 klompenpaden in Utrecht (17) en Gelderland (23), totaal 438 km wandelpad;
- Landelijke promotie via de website www.klompenpaden.nl;
- Regionale promotie via routefolders bij vele afhaalpunten;
- In samenwerking met vrijwilligers, grondeigenaren, gemeenten en de Provincie Gelderland;
- Versterking van de lokale economie. Op basis van eigen onderzoek wordt jaarlijks langs elk klompenpad ruim € 64.000 besteed door de wandelaars.

Financiën 2011 en jaarplan 2012

De balans per 31 december 2011 en de staat van baten en lasten over 2011 is opgenomen in dit jaarverslag. De volledige jaarrekening is tegen betaling van verzendkosten opvraagbaar bij het secretariaat van Stichting Landschapsbeheer Gelderland.

Balans per 31 december 2011

Activa	€	€	Passiva	€	€
Vaste activa			Eigen vermogen		
Materiële vaste activa direct in gebruik voor de doelstelling			Vrij besteedbaar vermogen		
Inventaris	40.392		Continuïteitsreserve	740.777	
			Overig vrij besteedbaar vermogen	-	
Vlottende activa			Vastgelegd vermogen		
Onderhanden projecten	473.506		Bestemmingsreserve activa doelstelling	-	
				-----	740.777
Te ontvangen subsidies en overige inkomsten	177.495		Kortlopende schulden		
Overige vorderingen	23.770		Vooruitontvangen bedragen	309.976	
	-----	201.265	Belastingen en premies sociale verzekeringen	68.980	
			Overige schulden	212.158	
Liquide middelen		616.728		-----	591.114
		-----			-----
		1.331.891			1.331.891
		=====			=====

Staat van baten en lasten over het jaar 2011

	Begr 2011	Uitk 2011	Begr 2012
Baten	€	€	€
Aandeel in acties van derden –Bijdrage NPL	187.500	212.339	187.500
Beschikbaar uit fondsenwerving	187.500	212.339	187.500
Subsidies basistaken	509.988	726.840	550.000
Projectbijdragen	1.283.550	1.375.606	1.396.879
Renteresultaat	-	12.368	-
Overige baten	-	1.082	-
Totaal beschikbaar voor de doelstelling	1.981.038	2.328.235	2.115.250
Lasten			
Besteed aan de doelstelling			
Projecten en Advies			
Uitvoeringskosten eigen organisatie	1.101.897	848.869	1.059.487
Overige kosten	300.000	612.107	400.000
	1.401.897	1.460.976	1.459.487
Basistaken			
Uitvoeringskosten eigen organisatie	407.551	625.438	480.000
Overige kosten	72.538	107.660	70.000
	480.089	733.098	550.000
Totaal besteed aan de doelstelling	1.881.986	2.194.074	2.009.487
Beheer en administratie			
Kosten beheer en administratie *	99.052	67.659	105.763
Som der lasten	1.981.038	2.261.733	2.115.250
Resultaat	0	66.502	0
Toevoeging/onttrekking aan			
- Continuïteitsreserve		104.963	
- Bestemmingsreserve		-38.461	
		66.502	

* In de begroting 2012 is voor de kosten voor beheer en administratie begroot met een norm van 5%. Het bestuur heeft deze norm in 2010 vastgesteld. Dit betekent dat het bestuur er naar streeft de kosten van beheer en administratie niet boven deze norm uit te laten komen.

De bovenstaande gecompriëerde cijfers zijn ontleend aan en consistent met het officiële verslag. Schimmel & Plante accountants en belastingadviseurs heeft een goedkeurende verklaring afgegeven bij de volledige jaarrekening.

Verschillenanalyse

Er is minder gewerkt aan projecten en advies ten opzichte van de begroting en iets meer aan de basistaken. Er is wederom heel doelmatig gewerkt. Het percentage van de kosten dat rechtstreeks besteed wordt aan de doelstelling bedroeg in 2011 94,2% (2010: 89,8%). Het financieel resultaat is behaald dankzij de projecten. In 2011 zijn de nog uit 2010 resterende middelen van de Nationale Postcode Loterij besteed, evenals de in 2011 ontvangen middelen.

Toelichting op de rekening 'Beheer en Administratie':

De kosten, zoals genoemd in de "Aanbeveling Toepassing van Richtlijn 650 voor Kosten Beheer en Administratie" van de VFI van januari 2008, worden naar rato toegerekend aan Beheer en Administratie. De toerekening is gebaseerd op het aantal uren dat directie, secretariaat, financieel administratief medewerkers en schoonmaakpersoneel besteden aan niet direct aan de doelstelling toe te rekenen werkzaamheden. De verhouding van deze uren ten opzichte van de totaal beschikbare uren van deze medewerkers is gerelateerd aan de loonkosten van de betreffende medewerkers. De uitkomst hiervan is vervolgens uitgedrukt in een percentage van de totale loonkosten van de stichting. Dit percentage is gehanteerd om de in de aanbeveling van de VFI genoemde kosten toe te rekenen aan Beheer en Administratie. De bestuurskosten zijn voor 100% toegerekend aan Beheer en Administratie.

Het bestuur heeft in 2010 besloten om te trachten de kosten voor Beheer en Administratie binnen 5% van de totale lasten te houden. In 2011 bedroeg het aandeel in de totale lasten slechts 3,3%.

Vrij besteedbaar eigen vermogen

Het beleid van bestuur en directie is erop gericht een vrij besteedbaar eigen vermogen in de vorm van een continuïteitsreserve te ontwikkelen ter grootte van tenminste 75% van de jaarlijkse som van de totale bruto salarissen, inclusief werkgeverslasten en pensioenlasten. Dit is een verhoging in verband met de grote mate van onzekerheid over de beschikbaarstelling door Rijk, provincie en gemeenten van toekomstige subsidies en overige middelen. Het bestuur acht het derhalve wenselijk dat het vrij besteedbaar eigen vermogen in 2012 verder toeneemt. Op deze wijze kan de stichting in de toekomst eventuele tegenvallers opvangen en beleidsmatige veranderingen doorvoeren. Eind 2011 bedroeg de continuïteitsreserve 64,9% van de totale som van bruto salariskosten in 2011.

Jaarplan 2012

In 2012 willen onze inspanningen ter ondersteuning van het provinciaal en gemeentelijke landschapsbeleid continueren. Verder zullen we ook andere partijen en bedrijven meer gaan betrekken bij het landschap om zo meer continuïteit in het beheer en de toegankelijkheid van het landschap te krijgen. Daarnaast gaan we de overheden laten zien dat ook met behulp van het landschapsinstrumentarium bij bestaande grondeigenaren veel winst valt te behalen om doelen te realiseren op het gebied van economie, ruimtelijke kwaliteit, biodiversiteit, cultuurhistorie, aantrekkelijke woon- en werkomgeving, klimaat, recreatie, toerisme en welzijn.

We blijven inzetten op kwalitatief hoogwaardige gezamenlijke investeringen in het landschap en beheervormen op basis van burgerparticipatie. We willen particuliere grondeigenaren en bewoners van het buitengebied nog meer begeleiden bij hun bijdragen aan streekeigenheid en landschapswaarde. Samenwerking tussen grondeigenaren en uitvoeringspartijen in een gebied is daarbij essentieel. Alleen als alle neuzen dezelfde kant op wijzen kan de landschapskwaliteit zichtbaar toenemen.

In 2012 zullen we de gemeenten stimuleren om landschapsbudget op de begroting te houden om zo ook aan te kunnen haken op het provinciale landschapsbeleid, dat in 2012 wordt herijkt. Op die manier kunnen de landschapsontwikkelingsplannen van gemeenten weer verder worden vormgegeven. Daarnaast pakken we ook weer de nodige projecten op, zeker ook in het kader van het landschap als cultureel erfgoed en het landschap als onderkomen van kwetsbare diersoorten. Maar ook vanuit bewonersinitiatieven, die we gaan aanmoedigen.

De toegankelijkheid van het cultuurhistorisch landschap zal door Stichting Landschapsbeheer Gelderland verder worden vergroot. We willen weer aan aantal nieuwe klompenpaden aanleggen en zullen onze ondersteuning aanbieden bij het instandhouden van klompenpadennetwerken.

We ondersteunen tot slot burgers die hun bijdrage aan het onderhoud van het landschap willen leveren. Krachtig burgerschap, dat zich uit in concrete daden vormt een belangrijke basis van de trots en de zorg voor het landschap. Er is nog steeds een latente vraag bij het maatschappelijk middenveld om zich in te zetten voor de eigen leefomgeving. Er is in de Gelderse samenleving steeds meer belangstelling voor het oppakken van de eigen verantwoordelijkheid voor het onderhoud van de leefomgeving, zoals het onderhouden van landschapselementen en het opruimen van zwerfafval. Wij zetten ons in voor de ondersteuning daarvan en geven de vrijwilligersgroepen en bewonersinitiatieven een stem waar het gaat om het contact met de overheden.

We blijven ook in 2012 weer werken langs de lijnen van onze sleutelmerken, Dat doen we samen, Maak je erf goed, Ruimte voor plant en dier en Bakens in de tijd. We investeren pro-actief in de samenwerking met andere provinciale organisaties die een raakvlak hebben met onze doelstellingen. Dat doen we ook samen met de andere provinciale organisaties landschapsbeheer, waarmee we Landschapsbeheer Nederland vormen, niet in de laatste plaats om ook zichtbaarder te worden op het landelijke niveau naar zakelijke partners (met behulp van o.a. een landelijk symposium) en naar de burgers in Nederland (met behulp van o.a. de landelijke Natuurwerkdag, waarbij burgers uitgenodigd worden eens een dagje te helpen bij bijvoorbeeld het knotten van wilgen of het planten van een landschappelijke heg.

Verantwoordingsverklaring

Vanaf 1 juli 2008 is het nieuwe Reglement van het CBF-Keur van kracht. Conform dit Reglement legt de keurmerkhouders in het jaarverslag een Verantwoordingsverklaring af over de principes van goed bestuur.

Toezicht houden, besturen en uitvoeren

Het bestuur van Stichting Landschapsbeheer Gelderland is een onbezoldigd bestuur en bestaat uit leden die op persoonlijke titel en vanuit persoonlijke affiniteit, dikwijls in relatie met hun maatschappelijke positie, een bijdrage willen leveren aan de stichtingsdoelstellingen. Uit de leden is een voorzitter, secretaris en penningmeester benoemd.

Stichting Landschapsbeheer Gelderland heeft gekozen voor een bestuursmodel, waarbij het gros van de taken is gedelegeerd aan de directie en de directie verantwoording aflegt aan het bestuur. Stichting Landschapsbeheer Gelderland heeft in de statuten geregeld hoe het bestuur wordt samengesteld, wat het maximaal aantal bestuurders is en hoe de bestuursvergaderingen worden georganiseerd. In het huishoudelijk reglement is vermeld van welke bestuurlijke aandachtsgebieden sprake is. Het bestuur benoemt jaarlijks een accountant en geeft hem de opdracht de jaarstukken te onderzoeken en daarover een verklaring dan wel een mededeling af te geven.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het beleid en de beleidsontwikkeling. Dit betekent dat het bestuur de hoofdlijnen van het beleid bepaalt en het meerjarenbeleidsplan, de begroting inclusief eventuele wijzigingen daarin, de jaarrekening en het jaarverslag vaststelt. Het bestuur benoemt jaarlijks een accountant en geeft hem de opdracht de jaarstukken te onderzoeken en verzoekt hem daarover een goedkeurende verklaring af te geven. Het bestuur ziet erop toe dat de afgesproken inhoudelijke doelen worden gerealiseerd binnen de vastgestelde financiële kaders.

Het vastgestelde beleid wordt op hoofdlijnen voorbereid door de directeur gezamenlijk met het bestuur. In de rol van werkgever zorgt het bestuur ervoor, met de directeur als gemandateerd werkgever naar de overige werknemers en hoofd van de werkorganisatie, dat Stichting Landschapsbeheer Gelderland op correcte wijze haar werk doet. De directeur hanteert daarbij een inhoudelijk jaarplan en een intern document Administratieve Organisatie Interne Beheersing, waarin alle bedrijfsprocessen en procuraties zijn vastgelegd.

Het bestuur heeft een klachtenregeling vastgesteld, zodat toezicht plaatsvindt op de goede behandeling van iedere uiting van onvrede over het beleid of de uitvoering van beleid van Stichting Landschapsbeheer Gelderland.

Jaarlijks wordt het functioneren van directie geëvalueerd aan de hand van een functioneringsgesprek tussen directeur en de bestuurders in functie.

Elke twee jaar evalueert het bestuur het eigen functioneren. De resultaten van deze zelfanalyse worden schriftelijk vastgelegd. Elke vier jaar evalueert het bestuur het bestuursprofiel ten behoeve van conclusies inzake samenstelling, grootte, taken en werkwijze van het bestuur. De resultaten worden schriftelijk vastgelegd. Elke vier jaar evalueert het bestuur of de statuten en het huishoudelijk reglement nog passend zijn en voldoen aan de vigerende wet- en regelgeving. De resultaten worden schriftelijk vastgelegd.

Optimaliseren van de effectiviteit en efficiency van bestedingen

Stichting Landschapsbeheer Gelderland stelt jaarlijks en vervolgens elk kwartaal een uitvoeringsplan op met de realisatie en planning van alle taken en projecten. In de organisatie wordt door leidinggevenden en projectleiders gestuurd op kwaliteit en tijdige oplevering van resultaten. Alle medewerkers houden maandelijks een voorgeschreven model voor de eigen werkplanning bij. Coördinatoren zien toe dat medewerkers op het werkveld goed aangestuurd en bijgestuurd worden. Projectleiders zien toe dat projectmedewerkers goed aangestuurd en bijgestuurd worden. In het licht van de te behalen resultaten vindt regelmatig werkoverleg plaats. Het hoofd Projecten en Advies stuurt aan, coacht en ondersteunt de projectleiders, projectmedewerker, senior adviseurs en adviseurs bij de uitoefening van hun functie en fungeert als verdeelstation van uit te voeren projecten. De directeur stuurt de regio- en thema coördinatoren aan op het behalen van vooraf vastgestelde resultaten. Directeur en hoofd Projecten en Advies houden tezamen met de coördinatoren communicatie en vrijwilligerswerk maandelijks een afstemmingsoverleg. De directeur en het hoofd Projecten en Advies houden toezicht op het naleven van de afspraken uit het interne document Administratieve Organisatie en Interne Beheersing. Tevens vindt tussentijds overleg plaats tussen betrokkenen intern over tussenresultaten en hetgeen nodig is om de gewenste resultaten tijdig te behalen. Binnen de uitvoering van taken en projecten wordt voortdurend gezocht naar mogelijkheden om doelmatiger en doeltreffender te werken. Voor de uit te voeren basistaken worden jaarlijks opnieuw afspraken gemaakt met de provincie. Voor de uit te voeren projecten worden per project afspraken gemaakt met gemeenten en provincie.

De omgang met belanghebbenden

Belanghebbenden, subsidieverleners en opdrachtgevers krijgen tussentijdse en eindrapportages met betrekking tot de voortgang en resultaten (inhoudelijk en financieel). Bij elke activiteit wordt onderzocht op welke wijze de promotie van de activiteiten kan bijdragen aan de doelstelling. Daarbij wordt onderzocht welke communicatie het meest doeltreffend is binnen de budgettaire mogelijkheden. Waar zich kansen voordoen wordt ook de media actief betrokken bij de promotie. Waar mogelijk en passend wordt bij gebiedsgerichte projecten middels bebording informatie gegeven over het project, het product en de financiers. Via website, nieuwsbrieven, informatiekranen, informatiebijeenkomsten en mailings informeert en betreft Stichting Landschapsbeheer Gelderland belanghebbenden bij de activiteiten en resultaten. Stichting Landschapsbeheer Gelderland verricht (tussen)evaluaties met betrekking tot de uitvoering van taken en projecten met belanghebbenden (doelgroep, samenwerkingspartners, subsidieverleners en opdrachtgevers). Stichting Landschapsbeheer Gelderland staat open voor suggesties en ideeën en biedt een goede en professionele bereikbaarheid van haar medewerkers met een open houding en biedt tevens een duidelijke klachtenregeling voor een ieder die een klacht wil indienen.

Bestuur, directie en medewerkers

Bestuur

Het bestuur van Landschapsbeheer Gelderland bestond op 31 december 2010 uit de volgende personen;

- De heer D.H. (Dirk) van Uitert (voorzitter) – bestuurslid sinds september 2005
- Mevrouw A.W.M. (Ank) Oude Luttikhuis (secretaris) – bestuurslid sinds maart 2004
- De heer J. (Jan) Nouwens (penningmeester) – bestuurslid sinds april 2002
- De heer D. (Dirk) Aantjes (lid) – bestuurslid sinds februari 2002
- De heer E. Schurer (lid) – bestuurslid sinds april 2011
- De heer L. Dolmans (lid) – bestuurslid sinds april 2011
- De heer W. Meijers (lid) – bestuurslid sinds april 2011

Bestuursleden treden automatisch af na twee bestuursperioden van 5 jaar lid te zijn geweest van het bestuur.

Nevenfuncties op 31 december 2011:

De heer Van Uitert:

- eigenaar adviespraktijk VraaghetaanDirk, Oosterbeek (bezoldigd)
- lid Raad van Toezicht Onderwijsspecialisten, Arnhem (bezoldigd)
- voorzitter stichting Hoeve Klein Mariëndaal, Arnhem
- lid klankbordgroep magazine Nieuwe Veluwe
- lid initiatiefgroep 'Visie voor de landgoederen', Oosterbeek
- Fair Trade ambassadeur in de gemeente Renkum
- secretaris Stichting dDH, Den Haag,
- voorzitter Veld en Beek Coöperatie U.A., Doorwerth
- voorzitter Gebruikersadviesraad Stadregiotaxi Arnhem-Nijmegen

Mevrouw Oude Luttikhuis:

- gemeenteraadslid gemeente Voorst

De heer Nouwens:

- penningmeester Stichting tot steun van het volksuniversiteitswerk

De heer Aantjes:

- lid provinciale adviescommissie KBO voor educatie en Kadervorming

De heer Schurer:

- rentmeester bij LBP Sight, Zetten (bezoldigd)
- lid Raad van Advies Vereniging Particuliere Historische Buitenplaatsen
- lid bestuur Stichting Doorwerthse Uiterwaarden

De heer Dolmans:

- eigenaar Dolmans Opleiding en Onderzoek, Bemmelen (bezoldigd)
- voorzitter Stichting Doornik Natuurakkers
- voorzitter Stichting Heg en Landschap
- voorzitter Stichting Lingewaard Natuurlijk
- voorzitter Rekenkamercommissie Lingewaard

De heer Meijers:

- senior accountmanager Nationaal Groenfonds, Hoevelaken (bezoldigd)

Bezoldigingsbeleid bestuur

Bestuursleden kunnen onkosten die direct verband houden met hun bestuurstaak declareren (€ 0,28 per gereden kilometer of vervoersbewijzen 2^e klas openbaar vervoer). Er wordt geen vergoeding verstrekt voor de inzet van tijd.

Personeel

Op 31 december 2011 waren de volgende personeelsgroepen als volgt bezet bij Landschapsbeheer Gelderland;

Directie

Directeur 1,0 fte in loondienst

De heer ir. A.R. (Arjan) Vriend

Nevenfuncties op 31 december 2011:

- lid klankbordgroep magazine Nieuwe Veluwe
- adviseur bestuur Stichting Plattelandshuis Achterhoek en Liemers
- voorzitter medezeggenschapsraad van Vrije School De Zwaneridder

Bezoldigingsbeleid directie

De directeur ontving in 2011 een bruto salaris (incl. eindejaarsuitkering en vakantiegeld) ter grootte van € 75.578 behorend bij salarisschaal 14 van het provinciaal schalenstelsel (SLG volgt het salarisstelsel van de provincies). Afhankelijk van de beoordeling van het functioneren kan het bestuur maximaal 2 periodieken toekennen. In 2011 is een eindejaarsuitkering uitgekeerd van 8,3%. De directeur maakt gebruik van een pensioenregeling conform de provinciale pensioenregeling (SLG volgt de pensioenregeling van de provincies).

Voor gemaakte onkosten in verband met het uitoefenen van de functie is een vergoeding beschikbaar gesteld (€ 0,19 voor gereden kilometer woon-werk, € 0,36 voor gereden kilometer zakelijk, vervoersbewijzen 2^e klas openbaar vervoer, vergoeding zakelijk gebruik mobiele telefonie, daadwerkelijke verblijfkosten i.v.m. avondwerk).

Medewerkers

Op 31 december 2011 waren de volgende aantallen medewerkers in loondienst werkzaam in de volgende functiegroepen:

Hoofd projecten en advies	1,0 fte	1 medewerker
Communicatie en vrijwilligerswerk	2,4 fte	3 medewerkers
Projectleiders/senior adviseurs	8,6 fte	11 medewerkers
Projectmedewerkers/adviseurs	3,6 fte	4 medewerkers
Bureauondersteuning en facilitair	3,0 fte	5 medewerkers

Voor de namen, functies en aandachtsgebieden van de medewerkers verwijzen we naar de website.

Een drietal vrijwilligers ondersteunden de werkorganisatie in het bijzonder en wel met betrekking tot beheer van gereedschappendepots en verwerking van gegevens van vrijwillige weidevogelbescherming.

Bezoldigingsbeleid overige medewerkers

De medewerkers ontvingen in 2011 een salaris behorend bij de salarisschalen variërend van schaal 4 t/m schaal 12 van het provinciale salarisstelsel (SLG volgt het salarisstelsel van de provincies). Afhankelijk van de beoordeling van het functioneren kan de directeur maximaal 2 periodieken toekennen. In 2011 is een eindejaarsuitkering uitgekeerd van 8,3%. De medewerkers maken allemaal gebruik van een pensioenregeling conform de provinciale pensioenregeling (SLG volgt de pensioenregeling van de provincies).

Voor gemaakte onkosten in verband met het uitoefenen van de functie is een vergoeding beschikbaar gesteld (€ 0,19 voor gereden kilometer woon-werk, € 0,36 voor gereden kilometer zakelijk, vervoersbewijzen 2° klas openbaar vervoer, vergoeding zakelijk gebruik mobiele telefonie, daadwerkelijke verblijfkosten i.v.m. avondwerk).

Bijlage 1 Bezoldiging directie

Naam	A.R. Vriend
Functie	directeur
Dienstverband	
Aard	onbepaald
Uren (voltijds werkweek)	36 uur
Parttime percentage	100%
Periode	1-1-2011 t/m 31-12-2011
Bezoldiging (in euro's)	
Jaarinkomen:	
Bruto loon/salaris	65.329
Vakantiegeld	5.005
Eindejaarsuitkering, 13 ^o maand	5.244
Variabel jaarinkomen	-

Totaal jaarinkomen	75.578
SV lasten (werkgeversdeel)	7.621
Belastbare vergoedingen/bijtellings	6.188
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	10.349
Overige beloningen op termijn	250
Uitkeringen beëindiging dienstverband	-

Totaal overige lasten en vergoedingen	24.408
Totaal bezoldiging 2011	99.986
	=====